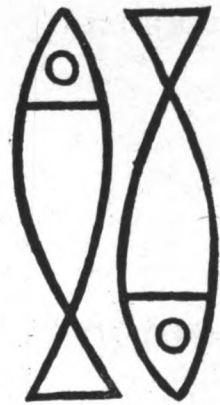

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

uitgave van de gereformeerde persvereniging „opbouw”

Redactie-sekretariaat: Postbus 7176 te Amsterdam.

Administratie: Pasteursingel 29d, Rotterdam-7

J. KEUNING — NIJMEGEN

HET ONMOGELIJKE FEEST

.....laten wij een feestmaal hebben, want
mijn zoon hier was dood en is weer levend
geworden.

Lukas 15 : 24

Zou er op dat feest niet een kater zijn gevolgd? Zou het later, na het feest, allemaal niet een beetje zijn tegengevallen?

Natuurlijk is die vader dolgelukkig dat hij zijn zoon weer terug heeft. en wie zou niet kunnen begrijpen dat hij dat ook vieren wil. Dat is me nog al wat: mijn zoon was dood maar hij is weer levend geworden.

Maar zou juist d a t niet tegengevallen zijn, later? Want als de eerste blijdschap voorbij is, dan keert ook de nuchterheid terug. Deze nuchterheid: ik heb mijn zoon dan wel weer gevonden. Maar hoe heb ik hem teruggekregen? En dan ga je de schade eens opnemen. Of — als je daar uit jezelf niet toe komt — dan wordt je daartoe door de harde feiten wel gedwongen. Je kunt er niet meer onderuit.

Of zou zo'n wilde tijd als die jongen uit Jezus' gelijkenis heeft meegemaakt geen sporen achterlaten? Zou hij daar zonder kleerscheuren doorheen gekomen zijn? Zou die jongen er nu zoveel beter aan toe zijn geweest dan de kinderen die vandaag bij hun ouders terugkomen, nadat ze een poos uit de band gesprongen zijn en van alles geprobeerd hebben: de drank en de sex en de drugs?

Natuurlijk, dan staan ouders klaar met open armen. En ze zeggen: kom maar binnen. Je bent gelukkig weer thuis. Wat is het heerlijk dat we je wéér hebben.

Maar vaak kunnen ze het nauwelijks voor elkaar krijgen om die paar woorden te zeggen. Want wat ze thuis kregen is een wrak. En als je je kind zo ziet thuis komen, dan zeg je misschien nog wel: gelukkig, daar ben je weer. Maar ondertussen kun je wel gillen: hoe komt dit ooit nog weer goed? Hij is er weer. Ja, maar meer dood dan levend.

Je kunt je nauwelijks voorstellen dat het met die jongen uit de gelijkenis anders is geweest. En je weet wel zeker dat Jezus het zo ook heeft bedoeld. Dit verhaal moet er toch toe dienen om de mensen duidelijk te maken hoe het toegaat, als wij, mensen, terugkeren naar God. Of — want de twee gelijkenissen die voorafgaan spreken ook mee — als wij

helemaal niet terugkeren naar God, maar als God ons zoeken moet, als God ons achterna loopt en ons dan eindelijk vindt. We denken toch niet dat dat woord „wrak” te goed voor ons is? Te goed voor o n s ?

Is dat woord van de vader niet wat voorbarig? Deze zoon van me was dood en hij is weer levend geworden? Kun je dat „levend” noemen? Glijdt God er niet op een vreselijk gemakkelijke manier over heen, hoe Hij ons gevonden heeft?

Of krijgen we hier te horen, dat het heus allemaal weer goed komt, wanneer we terugkeren naar onze Vader? Hoe? Dat doet er niet toe. Als wrakken, en reddeloos verloren. En hopeloos verknoeid. En onherstelbaar verminkt. Meer dood dan levend.

Laten we niet denken dat God dat niet weet. God heeft wel degelijk door, hoe het er met ons voorstaat. Beter dan wij zelf. Want wij kunnen onszelf vaak nog wijs maken dat er geen noemenswaardige schade is aangericht. En we gaan feest vieren, — maar na het feest komt, vroeg of laat, de kater.

Denken wij, dat het God niet anders vergaat? Dat Hij in oppervlakkig optimisme het gemeste kalf slacht en zich dan het volgende ogenblik vertwijfeld afvraagt, wat Hij eigenlijk begonnen is?

God ziet best, hoe geschonden wij zijn. God weet wel, hoe diep verongelukt we bij Hem op de drempel staan.

En toch...

En toch gaat God feestvieren. En toch zegt Hij: je was dood, maar nu ben je weer levend. Hoe dan ook, — je bent naar Mij teruggekomen. Nu ben je weer in het leven teruggekeerd. Nu is niets meer reddeloos. Nu is geen schade onherstelbaar. Nu is geen verminking definitief. Je bent bij Mij terug. Kijk, Ik maak alle dingen nieuw. Alles wordt weer goed.

Laten we feest vieren. Ik met jou. En jij met Mij. Geen van ons beiden krijgt daar later spijt van. Dat valt straks niet tegen. Dat valt alleen maar mee. Wat bij jullie mensen, onmogelijk is, is mogelijk bij Mij.

In dit nummer:

Pagina 203

Ds J. Keuning,
Het onmogelijke feest

Pagina 204

Ds H. Smit,
De komende landelijke verga-
dering der kerken

Pagina 205

Dr J. Fieren,
Euthanasie (3)

Pagina 206-207

D. W. L. Milo,
Argeloos

Redt Een Kind

Pagina 208

Prof. C. Veenhof,
Persschouw

Studentenleven

H. SMIT — DEN HELDER

De komende landelijke vergadering der kerken

De kerk te Utrecht heeft elke zusterkerk verzocht afgevaardigden te zenden naar de landelijke vergadering, welke D.V. op 21 september a.s. gehouden zal worden. Dat verzoek heeft tot heel wat reacties geleid. Op de kerkraadsvergaderingen passeerden woord en wederwoord, brief en tegenbrief de revue. En het is de vraag of we bij al die bomen het gezicht op het bos nog wel kunnen vasthouden.

Deze kerkelijke bedrijvigheid behoeft geen verwondering te wekken.

Op de landelijke vergadering te Spakenburg/Utrecht 1973 had de meerderheid van de kerken (60) immers uitgesproken te willen gaan in de lijn van de artikelen 31, 32, 33, 36 en 38 van het concept-akkoord van kerkelijk samenleven. En in die artikelen wordt onder meer bepaald, dat de afvaardiging naar een landelijke vergadering niet rechtstreeks maar „getrapt” zal geschieden, dat wil zeggen: niet vanuit elke afzonderlijke kerk maar vanuit de diverse regionale vergaderingen. Heeft de kerk van Utrecht de uitspraak van de kerken in Spakenburg genegeerd? Of zit het anders? En daarachter ligt nog een vraag: Hoe kunnen wij als kerken bij dit meningsverschil de vrede bewaren en dezelfde koers blijven varen?

Ik zou hierover niet schrijven, als ik van mening was fel en scherp partij te moeten kiezen. Ik geloof echter enige olie op de golven te kunnen gieten. En als een mens meent dat te kunnen, dan moet hij het maar doen ook!

■ De motor aangezwengeld!

Wat was eigenlijk de aard van de genoemde uitspraak?

Nadat de stemming gehouden en de uitslag bekendgemaakt was werd ter vergadering het volgende naar voren gebracht: De kerken kunnen nu zelf de door haar genomen beslissing effectueren in regionaal verband, waarbij de indelingssuggestie vervat in een voorstel van de kerk van Zwolle goede diensten kan bewijzen. Verder zouden de kerken zich in regionaal verband nader beraden op het akkoord van kerkelijk samenleven, opdat de definitieve tekst daarvan op de volgende landelijke vergadering zou kunnen worden vastgesteld.

Men zou de bedoelde uitspraak kunnen vergelijken — al is dat niet zeer eerbiedig! — met het „aanzwengelen” van een ouderwetse motor. Men moest dan enkele krachtige zwaaien doen aan een slinger en zie, de motor was

Kerkelijk Leven

gestart! Natuurlijk liep de motor dan alleen nog maar stationair. Je moest zelf gaan rijden en zo de plaats van de bestemming bereiken.

Zo werd de motor te Spakenburg gestart. Hij draaide stationair. De kerken moesten nu zelf de rijtoer naar de plaats van bestemming gaan maken! Die plaats van bestemming zouden we nader kunnen definiëren als een landelijke vergadering samengeroepen en gekonstitueerd naar de artikelen die in de uitspraak werden genoemd.

■ Stationair draaien!

Heeft dat gezegd over de rijtoer, die de kerken zelf moesten maken naar de plaats van bestemming, een werkelijke betekenis? Ongetwijfeld!

De kerken moesten heus en echt op mars. Voor de „niet-georganiseerde” kerken was dat zonder meer duidelijk. Maar ook voor de reeds verbandelijk-samenlevende kerken was er werk aan de winkel. Tussen de kerkenraad en de generale synode had men vroeger twee meerdere vergaderingen, de classis en de partikuliere synode. Bij de voorgestelde nieuwe opzet heeft men tussen de kerkenraad en de landelijke vergadering, maar één enkele vergadering, de regionale. Maar dat betekent heel nuchter, dat men zomaar niet weet wat de omtrekken van een kerkelijke regio behoren te zijn. Dient zij overeen te komen met een klassikaal ressort? Maar wordt dan de landelijke vergadering niet veel te kolossaal? Moet de regio overeenkomen met een provincie of een partikulier ressort? Maar wordt zij dan niet zelf te uitgebreid voor een werkelijk direct contact tussen de kerken? Hier dient toch echt even nagedacht en gesproken te worden. Een besluit van de kerken mag hier werkelijk niet ontbreken, omdat de dingen niet zo vanzelfsprekend zijn, als men oppervlakkig zou vermoeden.

Nu hebben we kunnen vernemen van enkele pogingen om tot oprichting van een geheel nieuw regionaal verband te komen. Ook was er wel sprake van een aanpassing van de bestaande indeling aan de vereisten van de nieuwe opzet.

Maar we zullen het er over eens

zijn, dat van een algemene aanpak geen sprake is geweest en dat veelal de verbandelijk-georganiseerde kerken even goed in gebreke zijn gebleven als de niet-georganiseerde.

Van de effectuering van de genomen beslissing is weinig gekomen. De aangezwengelde motor is stationair blijven draaien.

En in deze situatie moest de kerk van Utrecht een beleidslijn uitstippelen!

■ Was er een alternatief?

Men kan de beslissing van de kerk te Utrecht en de argumenten, die deze kerk daarbij liet gelden, bekritisieren. Maar men dient dan toch ook de nuchtere vraag te stellen, wat Utrecht wel had kunnen en moeten doen.

Had Utrecht het merendeel van de kerken dan zelf maar moeten indelen naar het voorstel-Zwolle? Had deze kerk dan zelf maar moeten uitmaken, of zij bijvoorbeeld Noord-Holland drie uitnodigingen (naar het aantal classes) of één uitnodiging (naar het ene partikuliere ressort) zou doen toekomen? Had zij de kerken in Zuid-Holland dan zelf maar moeten bundelen? Had zij... — men kan nog even doorgaan!

Zouden we er niet heel gauw bij zijn om de kerk van Utrecht heerschappijvoering te verwijten, als zij één van deze vreemde mogelijkheden had aangegrepen? En

zou dat verwijt dan niet terecht geweest zijn ook?

Als de kerken over het algemeen het schuchtere gewasje, te Spakenburg geplant, niet beter begrepen, waardoor dan van de samenroepende kerk een wonderboom verwacht?

Natuurlijk had Utrecht wel een uitnodigingsbrief met een nodig-per-regio kunnen schrijven. De moeite zit niet in de brief. Maar wel in de enveloppe! Wie had het adres van de brief moeten vaststellen? En hoe?

■ „In het twijfelachtige onthoudt u!”

„In het twijfelachtige onthoudt u, opdat gij zelf niet oorzaak van een ramp wordt!” — ziedaar een wijze spreuk. De Utrechtse oplossing — elke kerk uitnodigen! — meen ik zekelijk als zo’n onthouding te mogen kwalificeren. Men is allerm minst verplicht hierin een protest tegen het starten van de motor in Spakenburg te zien. Het is beter deze oplossing te beschouwen als een erkenning van het feit, dat de motor over het geheel genomen stationair is blijven draaien en niet werkelijk is gaan rijden!

De beslissing van Spakenburg vroeg om haar eigen effectuering door de kerken. Zonder die effectuering bleef ze in de lucht hangen. En daar hebben we de moeilijkheid! En dan moet je terug naar de plaats waar de motor gestart werd, naar de oorspronkelijke toestand.

■ Geen verbittering!

Ik kan me goed voorstellen, dat de voorstanders van een steviger kerkverband teleurgesteld zijn. Ik zou zelf ook wel willen, dat onze kerken rijp waren voor een vergadering die kleiner zou zijn in getal, gróter in werkkraft, vóór-

BIJBELSE RAADGEVINGEN

Behoed uw hart boven al wat te bewaren is

Een christen is geroepen wakker door het leven te gaan. Hij moet waakzaam zijn. Waakzaam ten opzichte van wat om hem heen gebeurt. Niet minder waakzaam ten opzichte van zichzelf. Hij moet zichzelf bewaren. Alle argeloosheid en onachtzaamheid is levensgevaarlijk.

Zo moeten we onze tong bewaren om geen bedrog te spreken. We moeten onze mond bewaren om niet alles te zeggen wat ons voor de mond komt. Onze voet bewaren als we ons op heilig terrein begeven. Onze hand bewaren. Onze wegeen bewaren. Ja, ook onze gedachten en onze zinnen bewaren in Christus Jezus.

Wij kennen al die bijbelse waarschuwingen en nog vele andere. Maar boven al wat te bewaren is — zo lezen we in Spreuken 4:23 — moeten we ons hart behoeden. Dat is de belangrijkste centrale van ons menselijk bestaan. Daaruit zijn de uitgangen van ons leven.

Daarin is de mens van alle schepselen onderscheiden. Hij bezit een hart dat kan liefhebben en haten. Een hart dat op God is gericht maar

zich ook in ongelooft en ongehoorzaamheid van zijn Schepper kan afkeren.

Heel ons leven als lichamelijke mens wordt door het hart gericht ten goede of ten kwade, in liefde of haat, rechts of links. Prediker (10:2) zegt: het hart van de wijze richt zich naar rechts, maar het hart van de dwaas naar links.

Vóór alles is de vraag: wat is de uitgang van ons hart? Gaat het uit naar God, die in Christus Jezus onze Vader is of is het enkel op het schepsel gericht, hoe het heten mag?

Dubbelt hartig is de mens die meent God te kunnen dienen en daarnaast zijn vertrouwen op zichzelf of op enig ander schepsel stelt. Hij is, zegt Jacobus (1:8), ongestadig op al zijn wegen. Jezus zei eenmaal: je kunt niet God dienen en de Mammon.

Die tweespalt in het hart van de mens mag er niet zijn.

Ons hart moet volkomen met de HERE zijn. De Bijbel noemt dat oprechtheid van hart!

Behoed het hart! Opdat het nooit

van de HERE en van zijn Christus en van zijn Woord wordt afgetrokken. B. Telder

Boven het vorige cursiefje stond een verkeerd aanhefje. Dit had moeten zijn: Het boek Prediker een oprecht geschrift!

diger tot besluiten, dan de massale konferenties die we tot nu toe gewend zijn! Maar... laat die teleurstelling toch niemand weerhouden naar Utrecht op te trekken! We kunnen ons enigszins bitter afvragen, of onze aanwezigheid op het komende konvent — gezien de structuur van die vergadering — wel van positief belang zal zijn voor het Koninkrijk Gods. Maar als we in die bitterheid werkelijk wegblijven, zal dat dan niet van een groot negatief belang kunnen zijn, van belang voor de vorst der duisternis? Zal in het gat-van-onze-afwezig-

heid de plant van verbittering niet ellendig goed gaan gedijen? We beleven een tijd van „laagkonjunktuur” in kerkverbandelijk opzicht.

Laten we bescheiden zijn! De satan heeft vaak de teleurstelling over het niet-bereiken van het ideaal omgesmeed tot een bittere kracht, die hem het bereiken van zijn eigen ideaal mogelijk maakte. Als wij het positieve belang niet zo zien zitten, laten we dan dat vreselijke negatieve sukses voorkomen! Door zonder bitterheid samen op te trekken!

DR C. J. FIEREN (huisarts) — WAGENINGEN

EUTHANASIE

(3)

■ Passieve euthanasie

Hiervoor werd als definitie gehanteerd: Euthanasie door het niet of niet meer toepassen van levensverlengende middelen of handelingen.

Voor een juist verstaan van dit begrip moet men duidelijk onderscheiding tussen beëindiging van het leven en beëindiging (of ook het niet aanvangen) van de behandeling.

Douma schrijft: „De eerste mogelijkheid is aan de patiënt of de arts niet gegeven; het tweede kan geboden zijn voor wie van mening is, dat het medisch ingrijpen niet tot het bittere, maar tot het verantwoorde einde moet worden voortgezet.

Nu liggen er in de noodzakelijke voorwaarde dat een behandeling verantwoord moet worden beëindigd of niet moet worden verricht tal van moeilijkheden opgesloten.

Wanneer is het staken van de behandeling precies verantwoord? Op deze vraag kan een arts, laat staan een ethicus die geen medicijnen gestudeerd heeft, nimmer een algemeen afdoend antwoord geven, omdat de situaties waarin die vraag opduikt legio zijn. Maar al deze moeilijkheden beletten ons niet hier een principieel antwoord te geven. Wie ervan overtuigd is, dat geen 'absolute eerbied voor het menselijk leven' door God van de mens gevraagd wordt, en er daarom niet krampachtig voor minuten, dagen of zelfs maanden gevochten behoeft te worden, weet dat zijn medische middelen tot redding van leven en niet tot verlenging van lijden of van een afbraakproces hem geschonken zijn.

Men werpe niet tegen, dat het onderscheid tussen beëindiging van de behandeling en beëindiging van het leven fictief is omdat beëindiging van de behande-

ling in de praktijk menigmaal ook het snelle einde van iemands leven betekent. Dat is ongetwijfeld, temporeel gezien, juist. Maar wat (bijna) samenvalt in de tijd kan daarom nog wel duidelijk onderscheiden worden.

Het is inderdaad waar, dat het verschil soms tot een puur formalisme terug te brengen is. Als een jongeman van twintig jaar een ernstige longontsteking krijgt en de arts neemt geen maatregelen, dan nadert hier het 'laten sterven' zonneklaar het 'doden'. Maar als een patiënt met ongeneeslijke kanker in terminaal stadium een longontsteking krijgt en de benauwdheid die daarmee gepaard gaat niet ernstig is, zodat een behandeling van deze pneumonie het lijden van de patiënt niet zou verlichten, dan kan het achterwege blijven of staken van een behandeling er toe leiden, dat de arts de patiënt ongestoord laat sterven. Hetgeen hier duidelijk iets anders is dan de patiënt doden. Bij de jongeman van twintig verwaarloost de arts zijn patiënt; bij de kankerpatiënt verlicht hij zijn lijden.

In het eerste geval krimpt het onderscheid tussen 'laten sterven' en 'doden' tot een minimum in; in het tweede is het onderscheid bijzonder zinvol.

Want, in het algemeen nu gesproken:

Wie een patiënt verantwoord laat sterven door in gepaste bescheidenheid z'n handen terug te trekken en geen bijzondere ingrepen meer toe te passen, doet in zijn liefde jegens deze naaste wat God van hem vraagt. Wanneer de arts daarvan overtuigd is, zal hij met een vrij geweten het leven dat hem tijdelijk ter verzorging werd toevertrouwd aan God terug geven. De laatste akte verricht hij niet zelf. Zijn hand is teruggetrokken wanneer God, in Wiens hand de ziel is van al wat leeft, de slotakte verricht".

Douma zegt dat hij, evenals Vellema, de beëindiging van een me-

dische behandeling bij een ongeneeslijke patiënt, die in het 'stervensproces' verkeert, liever geen passieve euthanasie zou willen noemen.

Ik meen het met deze gedachten-gang geheel eens te moeten zijn en zou in deze gevallen dan ook liever, in plaats van passieve euthanasie, over „stervensbegeleiding” willen spreken.

„Indien de arts met een vrij geweten voor God kan zeggen dat hij de behandeling bij deze patiënt, die niet ik maar God aan het eind van z'n leven geplaatst heeft, staakt dan is dat een geheel andere uitspraak dan: ik ga hier euthanasie toepassen”, stelt Douma.

In het kader van de stervensbegeleiding door de arts, past ook het toedienen van pijnstillende middelen, teneinde het lijden te verzachten. Het kan daarbij gebeuren, dat deze verzachting van het lijden een risico van een verkorting van het leven in zich bergt. Men zou in zo'n geval dan ook van „indirecte euthanasie” kunnen spreken: de bedoeling om een eind aan iemands leven te maken was niet aanwezig, maar de gevolgen van het pijnstillend ingrijpen brachten de vervroegde dood mee.

Douma acht ook hier de kwalificatie „indirecte euthanasie” onjuist, aangezien euthanasie het opzettelijk en bewust beëindigen van iemands leven beoogt. Deze bedoeling is bij het bestrijden van de pijn en de verlichting van het lijden van een ongeneeslijk zieke patiënt duidelijk niet aanwezig. Douma zegt: „Intentie en gevolg moeten hier worden onderscheiden”. Hij citeert Jongsma die schrijft: „Er ligt een hemelsbreed verschil tussen het abrupt en welbewust een eind maken aan het leven van de patiënt en het toedienen van middelen die het lijden verlichten met het 'risico' van een verkorting van leven”.

■ De arts en de patiënt in de fase van het „stervensproces”

Wanneer het er om gaat de medische behandeling bij een ongeneeslijk zieke patiënt, die in het 'stervensproces' verkeert, te beëindigen ziet de arts zich voor grote verantwoordelijkheden geplaatst. Het is voor hem een grote steun indien de ethicus hem hulp kan bieden.

Douma geeft in zijn brochure een aantal algemene richtlijnen aan. „Deze richtlijnen — schrijft Douma — proberen het beeld van de arts te tekenen, die geen slachtoffer moet worden van euthanasie denkbeelden; maar die evenmin het beeld van de robot moet gaan vertonen met z'n technische vaardigheden, knap genoeg om menselijk leven te rekken, doch met z'n stalen armen en handen en z'n koude hart niet meer in staat om heemeester te zijn. Het 'leven' staat dan wellicht nog voor zijn aandacht, maar de mens is uit zijn gezichtsveld verdwenen”. Jasperse wijst er op, „hoe de arts tot taak heeft de zieken te genezen, een helper te zijn voor

wie geen helper meer dreigt te hebben en lijden te verzachten. Hij herinnert aan het woord van Christus: Zij die gezond zijn hebben geen geneesheer nodig, maar zij die ziek zijn — waaraan in Matth. 9 wordt toegevoegd: Gaat heen en leert, wat het betekent: barmhartigheid wil Ik en geen offerande, vs. 13. En dat is, op ons onderwerp toegepast, iets anders dan de mens coûte que coûte in leven houden”, zo vervolgt Jasperse.

Douma schrijft: „Het juiste barmhartigheidsbetoon zal metterdaad het hart én van de patiënt én van de arts voor elkaar openstellen.

De arts mag bedenken wat Lord Amulree puntig geformuleerd heeft: „het gaat er om leven aan de jaren en niet jaren aan het leven toe te voegen”.

De moderne arts zal zijn moderne middelen gebruiken tot redding van leven en niet tot verlenging van lijden of van een afbraakproces.

Het is duidelijk, dat wanneer arts en patiënt voor elkaar open staan, de mondigheid van laatstgenoemde aandacht ontvangt. De arts is geen autoriteit die alles beslist en de patiënt is dus geen object waarover beslist wordt.

De mondigheid van de patiënt is overigens wat anders dan kundigheid om in medische zaken mee te beslissen. Het zal in de meeste gevallen weinig uithalen voor een patiënt „de röntgenfoto's tegen het licht te houden”, zoals Van den Berg de arts wil laten doen. Mondigheid heeft met zoiets weinig uit te staan.

Maar technisch-medische conclusies die alleen een arts kan trekken vallen niet samen met existentiële beslissingen, die met leven en dood te maken hebben en volledige inschakeling van de patiënt vragen. De arts is geen baas over andermans lichaam; de patiënt ook niet over zijn lichaam, maar hij is wel degelijk rentmeester over het leven dat hem van God geschonken is”.

Ik wil over deze problematiek nog enkele opmerkingen maken. De arts moet indien de patiënt in het „stervensproces” verkeert en naar menselijke maatstaven gerekend het einde spoedig nabij is, eerbiedig terug treden voor de dood in de wetenschap dat deze veel sterker is dan de macht van de moderne geneeskunde.

De patiënt moet door de arts de gelegenheid geboden worden zich voor te bereiden op de naderende dood en daarin niet gehinderd worden door onnodige technologische onderzoeken, die in dit stadium geen enkel uitzicht meer kunnen bieden op enige verbetering van de ziekte en daarom in feite mensonterend zijn.

Belangrijk is dat de arts in deze fase daadwerkelijke „stervensbegeleiding” biedt aan zijn patiënt door het lijden zoveel mogelijk te helpen verlichten met alle middelen die hem daartoe ten dienste staan, waardoor de patiënt een menswaardige dood kan sterven. In dit verband wordt in medische kringen wel de engelse term „terminal care” gebruikt.

(wordt vervolgd)

D. W. L. MILO — VIERHOUTEN

ARGELOOS

Als u onze kranten beziet... Nu ja, u doet het liever niet, maar móeten is ook wat. Dat gaat dan over beroerde politiek, over moorden, inbraken, overvallen, chantage, verloederde jeugd, en problemen, problemen. Luistert u naar een interview (u doet het liever niet) dan hoort u de onrust in de stem van de radiomeneer, wanneer de ondervraagde geen problemen heeft, een tevreden mens is, of eer en deugd voorstaat. Voor de televisie... maar dat weet u al.

Bij wijze van tractatie hebben wij ons daarom in een dolle bui op de Oban Times geabonneerd. Dat is een Schots weekblad, uitgegeven in... Oban. Goed geraten. Een blad, dat in Westelijk Schotland, ja zelfs ver daar buiten, als the Scottish Bible wordt aangeduid. In dat blad vindt u alles, wat in Oban, in de omgeving daarvan, in het gehele graafschap Argyll, ja ook veel verder zich in de afgelopen week afspeelde. Doordat het blad zes dagen onderweg is krijgt het nieuws bovendien dat fijne patina van iets antiekerigs, iets definitiefs, iets dat al door veel handen is gegaan.

En eerlijk: een kalmeringsmedicijn in deze gekke, gekke tijd kost meer dan een abonnement op dit best weekly. Het lezen alleen van al die romantische dingen; het genieten van dit argeloze leven van kinderen in verstand en boosheid; het savoureren van oude zinvolle gebruiken, in ere hersteld niet voor het vreemdelingenverkeer — maar omdat men er de zin van verstaat; al deze dingen maken uw hart warm. Leest u eens mee de krant van Thursday, June 20th 1974.

—o—

Het hoofdartikel gaat over het Schotse Wonder: de olie voor de Westkust. Meneer Iain MacCormick MP (MP betekent zoveel al member of parliament, kamerlid) mag dan zelf hebben beweerd dat de olieplannen maar eens in de ijskast moeten — maar meneer Bruce Millan (die niet alleen MP maar bovendien minister van staat is) heeft vrijdag de plaatselijke autoriteiten van Lochgilphead duidelijk gemaakt: dat ze dóór moeten gaan en met bekwaame spoed hun beslissingen nemen! Zo — en als dat in the Scottish Bible staat kunt u er amen op zeggen.

Verder op de voorpagina een foto van de nieuwe brug voor Ballachulish en van de bouwers van dezelfde. Ja, als u van plaatjes houdt — die zijn er vele. Luitenant-Colonel M.P. de Klee te Oban kreeg een lintje

op Her Majesty's Birthday. Wel kijk — zijn familie komt van Lochdon op het eiland Mull en zijn gezicht lijkt op de oude mevrouw de Klee, waar we eens te eten zijn gevraagd en die me de lamsbout liet voorsnijden; alle mensen wat een lastig karwei is dat! En dan staat minister Bruce Millan op de plaat, compleet met zeven wijze heren, vroede vaderen zagezegd. De kunstenaar C. John Taylor van het eilandje Easdale staat er ook mooi op — maar die plaatst dan ook wekelijks een advertentie voor zijn gallery. Dan mejuffrouw Anne MacDougall, een secretaresse uit Oban, die de Donnachadh Ban medaille heeft gewonnen; het verhaal vindt u op pagina zeven.

En dan gaan we even naar Tobermory, het havenstadje op de Westkust van Mull, zevenhonderd inwoners. Tobermory betekent bron van Maria. Er liggen wat Spaanse galjoenen voor de kust (onder water) vanwege de verstormde Armada, weet u nog? De adem des Heeren heeft ze verstrooid, zeiden onze vaderen. En daar in Tobermory is het niet pluis. De titel zegt het al: „Schapengeblaas om 5 uur 's morgens — reveille voor de bewoners van Tobermory”.

Leest u maar mee. „De schapen”, zo zei raadslid Jim Kent maandag in de gemeenteraad, „geven de inwoners van onze stad grote slaapproblemen. U wordt geacht in staat te zijn, met uw ogen dicht schapen te tellen — maar in het Creagan Park kunnen de mensen geen oog dicht doen vanwege de schapen. Elke morgen om vijf uur is het: meh, meh, meh! en alle bewoners komen overeind om de schapen uit hun tuintjes te verjagen. Het is dan net een modeshow voor nachtkleding: iedereen is in de weer in pyjama's, nachtjaponnetjes en zulk soort dingen”.

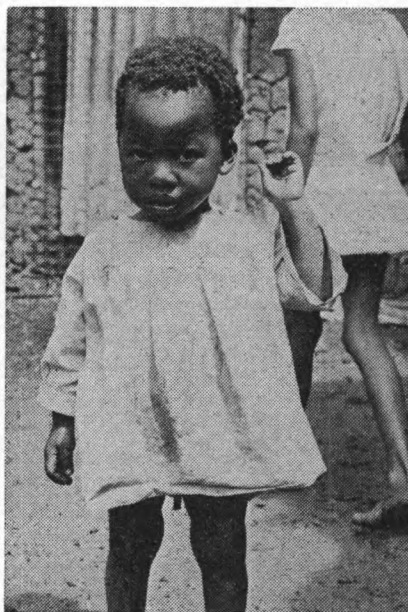
Wat was de oorzaak? De slechte staat, waarin zich de afrasteringen bevinden. Daar profiteren de schapen van, om rozen en andere lekkernijen te stelen. Trouwens, dat was het ergste nog niet. In de gemeenteraad is geconstateerd: dat schapen in het openbare park zijn gesignaleerd, hetgeen in strijd komt met de bepalingen, aan de schenking van de parkgrond verbonden. Begrijpt u, dat de gemeenteraad op staande voet de gemeentelijke voorwerker heeft bevolen, de schade op te nemen en een begroting voor het herstel der afrasteringen op te maken? Bovendien is in de Oban Times (waar anders?) een advertentie geplaatst, luidende dat de eigenaars van loslopende schapen zullen worden aangesproken voor alle schade.

Tweede pagina. U kijkt eerst naar de plaatjes? Nu, daar hebt u dan de leden van de Old Folks Association uit Fort William, die samen met zijn zesennegentien een dagje uit zijn geweest naar Oban. Weet u wat een uit-je in het Engels is? Juist — een outing. En weet u wat een ui-tje is? Juist — een onion. Maar een onion is ook een grap. Denkt u maar aan de Kamper uien. Nederlandse en Engelse grappen lopen in kwaliteit sterk uiteen. Als de Engelsman een letter weglaat of een woord achterstevoren zegt is dat een doordenkertje, een onion, een grap, een joke. Maar als een Nederlander (een Dutch) eens een grapje probeert noemt de Engelsman dat double-dutch; dat wil zeggen Nederlands met een dubbele bodem. En nog wat: weet u hoe u die Old Folks Association moet vertalen? Oudemensenclub klinkt niet fraai; maar ginds kan dat zonder enige minachting.

In maart van dit jaar brachten wij een veertiendaags bezoek aan Kenia om te proberen in dat land de kinderen uit het tehuis in Oeganda onder te brengen. Dit was zeker geen gemakkelijke opgave. Een vreemd land, waarin wij maar enkele contacten hadden. Wij wisten echter dat deze reis gedragen werd door veel gebed. Velen, die een kind in het tehuis in Oeganda hadden „geadopteerd” hebben gebeden voor „hun” kinderen en ook de kinderen in India, die wij verteld hadden wat er was gebeurd in Oeganda, brachten dit in gebed bij Hem. Wij zijn er zeker van, dat het hieraan is te danken, dat een oplossing werd gevonden. Dat wisten wij nog niet toen wij Kenia verlieten na twee weken. Wij hadden toen wel de toezegging, dat zou worden nagegaan of het legaal mogelijk zou zijn deze kinderen daar te helpen.

Kenia is een veel minder arm land dan India. Het is lang niet zo dicht bevolkt, er zijn geen „heilige” koeien en de mensen leven er over het algemeen onder veel betere omstandigheden. Maar ook in Kenia zijn er nog geen sociale voorzieningen en voor weeskinderen is het daar heel moeilijk. Er zijn wel enige kindertehuizen in dat land, zeker meer dan in Oeganda, maar er zijn toch heel veel kinderen, waarvoor niets kan worden gedaan en die dan ook geen dak boven hun hoofd hebben. Daarom was men geïnteresseerd in onze hulp. Een tehuis voor Keniaanse kinderen zou gauw voorelkaar geweest zijn. Maar wij wilden meer. Circa anderhalve maand na ons vertrek, wij hadden de moed al bijna opgegeven, kregen wij bericht dat besloten was tot de oprichting van een kindertehuis. Met onze financiële hulp komt er nu een Oost-Afrikaans tehuis voor kinderen uit Kenia, Oeganda en Tanzania, onder verantwoording en leiding van de Africa Inland Church. Hierin zal plaats zijn voor 20 kinderen uit Oeganda. Wij hadden gehoopt, dat dit er meer zouden kunnen zijn, maar in ieder geval kunnen straks als het tehuis klaar is de kinderen

uit Oeganda, die geen familie hebben, in Kenia ondergebracht worden. Het huis zal waarschijnlijk in augustus of september 1974 geopend kunnen worden. Welke financiële konsekventies dit voor ons zal hebben, zou men ons nog laten weten. Het „adoptie”-geld zou gelijk kunnen blijven. Maar natuurlijk moet er voor een huis en

de inrichting gezorgd worden. Vergeleken met India is Kenia een duur land, maar wij hopen, met uw hulp, dit toch te kunnen bekostigen. Het zou toch wel erg zijn als deze arme kinderen door gebrek aan middelen niet geholpen zouden worden. God immers geeft ons alles rijkelijk ten gebuike, om wel te doen en om vrijgevig en mededeelzaam te zijn. (1 Tim. 6 : 17, 18).

Ook in India zijn wij nu zo ver, dat er over een paar maanden een nieuw tehuis geopend kan worden. Hier zal ca. f. 40.000,— voor nodig zijn. Wat voor kinderen worden hier dan in opgenomen? Kinderen, zoals genoemd in een rapport van een van de bestaande Indiase tehuizen. Wij citeren:

„62 kinderen werden opgenomen, en wel:
31 van ongehuwde moeders;
9 waarvan de moeder was gestorven;
6 waarvan de moeder door de vader was verlaten;
5 waarvan de vader was gestorven;
2 waarvan beide ouders waren gestorven;
4 die door hun ouders werden verlaten;

Voorts. Mary (82) is naar het hospitaal gevlogen; ze staat er lachend bij. Jawel, de 82 jaar oude mevrouw Mary MacDonald uit Achranich is onlangs naar het Algemeen Zuider Ziekenhuis gebracht, door de lucht, omdat ze haar heupbeen had gebroken toen ze een paar dagen bij vrienden in Dervag doorbracht. En laat ze in dat ziekenhuis me-juffrouw Janet Baird ontmoeten, de eigenste schooljuf van het dorp! (Die is daar onder behandeling).

De deken Henderson, tevens provoost van Fort William en lid van de Labour, hoe krijgt hij het alles in zijn hoofd, staat ook in de portret-tengalerij. Wat schuw en verdwaald, want hij kreeg een lintje en staat nu zo maar naast twee hockey-elftallen. Voorts is er een compositieprijsvraag uitgeschreven voor een muziekstuk, dat de intrede van de Schotse Olie markeert. Die melodie is natuurlijk voor de bag-pipe en de bekroonde tune zal straks worden gespeeld bij een Olie-Ceremonie.

—o—

Kom aan, we nemen een advertentiepagina. De Streekraad van Ross en Cromarty (onderwijscommissie) vraagt dringend om gebruikte bag-pipes ten behoeve van de scholen. Wil ieder, die een gebruikt exemplaar ongebruikt heeft liggen, zich zo spoedig mogelijk in verbinding stellen met meneer Arthur Brocklebank, de gewestelijke muziekadviseur?

De stichting tot ontwikkeling van de Highlands en de Islands geeft een cursus in het leerlooien (skin-processing): zowel van schapen- als zeehonden- en hertenvelen. En in Mingarry wordt zaterdag het kampioenschap kleiduienschieten van heel Ardnamurchan bevochten. Ze beginnen precies om 11 uur; start 11.00 a.m. sharp.

Kapitein Colin MacDonald, die nu 48 jaar in dienst van MacBrayne is geweest (MacBrayne is zoveel als onze van Gend en Loos en dan voor Argyll) gaat met pensioen. De laatste 20 jaar voer hij als kapitein op de veerboot van Oban naar Mull. Hij is gehuwd, heeft een zoon en wát denkt u dat hij nu gaat doen? Hij weet het zelf nog niet.

De laatste pagina bevat het ernstige nieuws. Geen rouwadvertenties — maar wel doodsbberichten in alfabetische volgorde. Daartussen herdenkingen van een overlijden na een, twee jaar, enzovoort. Met een gedichtje of een uitdrukking van herinnering, van blijvende liefde, blijvende rouw. In deze trant:

Brownlie. In liefhebbende herinnering aan onze lieve vader, Peter Brownlie, die op 3 juni heenging. „Een glimlach voor allen, een hart van goud, een der besten ter wereld, nooit zelfzuchtig altijd vriendelijk — dat zijn de herinneringen die ge achterliet”. En daarom altijd in blijvende herinnering van zijn dochter en schoonzoon, Margaret en Duncan, met adres en al. (Soms begint de rouwoposomming al bij de a en eindigt bij de z; maar zo lang uw naam er niet tussen staat zit alles goed.)

Onder de predikbeurten en het ziekenrapport van predikanten volgen

de kerkelijke berichten. De zondagschool van Colonsay (dat is een eilandje ver in de Atlantische Oceaan; wat hebben die lui onlangs opgespeeld, toen ze wegens een defecte boot wekenlang van voorraden verstoken zijn geweest) die zondagschool is op reis geweest. Heeft ook al een outing gehad: een picnic aan het strand; het weer was zonnig maar koel. Er zijn wedstrijden gehouden en de prijzen zijn de volgende dag in de kerk uitgereikt door mevrouw P. Mac Allister. Dat mocht zij waarlijk wel doen — want haar eigenste dochter kreeg een speciale prijs; had sinds het begin van de zondagschool in 1965 nog maar één zondagje verzuimd!

Onder de titel „grand old man”, een titel die aan Winston Churchill herinnert, wordt bekend gemaakt dat John Mc Donald, ingeborene van Fort Augustus, zijn 96ste verjaardag heeft gevierd, samen met zijn vrouw, die in haar 90ste is. Ze wonen in bij hun dochter, die al weduwe is en de naam Mc Donald kent ieder van de eeuwenoude kruidenierszaak.

Er is enige ruimte beschikbaar voor oudere mensen met beperkte middelen, geboren of wonend in Argyllshire; maar het bejaardenhuis kent wel een wachtlijst.

Dominé en mevrouw John M. Smith bedanken hartelijk voor de schone geschenken, van de parochie ontvangen bij het vertrek uit de pastorie.

Archibald MacDonald (alles heet daar Mac, alles mekkert) bedankt dokters en verpleegsters van het West Highland Ziekenhuis te Oban voor hun goede zorg en verpleging tijdens zijn recente ziekte; tevens zijn burens en vrienden voor hun kaarten en geschenken.

En „ik, Norman Clapperton” (zo schrijft dezelve) „druk hierbij mijn diepgevoelde dank uit aan de gemeente van Clachan-Carin, voor het enorme cadeau, mij ter hand gesteld aan het eind van mijn loopbaan als prediker; God zegene u allen”.

—o—

Toch. Het is ook daar niet alles goud wat er blinkt. Een meisje (17) is aangeschoten op straat aangetroffen. De politie greep haar, toen ze herrie maakte in de Hoogstraat. „Afschuwelijk!”, zei rechter J. M. Mitchel in zijn zitting van donderdag tegen haar. Het meisje bekende dat ze drank had gekocht, ofschoon beneden de drinkbare leeftijd. En ze was nog bezig haar vorige boete af te betalen. Daarom zette de rechter haar op een proeftijd van twee jaar. En twintig pond te betalen bij de griffier, als garantie voor een goed gedrag gedurende een jaar; ze moest deze cautie in 10 weken op tafel leggen.

Evenzo verging het een jongen van 17, die toevallig op hetzelfde adres woonde en toevallig ook onder invloed was aangetroffen. Evenals Florence moest ook Aeneas een cautie deponeren bij de griffier, in 10 weken op te sparen. „En je hoeft maar één voet dwars te zetten”, waarschuwde de rechter, „of je bent je geld kwijt”.

Zo is de Oban Times. Argeloos. Not a foot wrong. Léés die krant!

2 die voor onze poort te vondeling werden gelegd;

1 waarvan de moeder T.B.C. had en die door haar man werd verlaten toen ze stervende was. Het kind werd verkocht aan een waarzegger, maar het is gelukt het kind terug te kopen en bij ons te brengen;

1 waarvan de moeder „gehuwd” was met een man, waarvan later bleek dat hij nog vier andere vrouwen had in verschillende plaatsen. De ouders hebben de vrouw teruggenomen in de familie, maar de baby wilden ze niet hebben.

1 meisje was de vierde dochter van een vrouw, die geen zonen had en daarom werd dit meisje als een ongelukskind beschouwd en de moeder liet haar na de bevaling achter in het ziekenhuis.

Deze ongewenste kinderen komen meestal ondervoed en erg verwaarloosd bij ons aan, maar door de liefderlijke zorg van onze „matrons” (moeder over een groep kinderen) voelen ze zich bij ons gauw thuis en je ziet ze opbloeien. Als ze nog klein zijn is het verdriet gauw vergeten. Maar als ze ouder worden beginnen

de vragen te komen. „Waarom ben ik hier”... „Waarom heb ik geen vader en moeder en woon ik niet in een gewoon gezin”?

Alleen als ze geleerd hebben naar de HERE op te zien als hun Vader, aanvaarden ze dit uit Zijn hand.

Anders beleven ze een tijd van grote ontevredenheid en soms zelfs worden ze bitter. Wij moeten ze veel liefde geven en wij hebben wijsheid nodig om ze zo ver te brengen, dat ze dit niet alleen asceperen, maar ook Hem er voor danken.

Velen, die bij ons opgroeiden en ons nu hebben verlaten kijken met dankbaarheid terug naar hun jeugd en een bezoek aan huis is voor hen een plezierige aangelegenheid. Dit is het werk van de HERE en het is wonderbaar in onze ogen.”

Tot zover dit rapport. De HERE geeft ons nu nieuwe mogelijkheden om ons werk uit te breiden en vele kinderen meer te helpen. Wij hebben uw hulp hiervoor nodig. Wij hebben nooit vergeefs een beroep op u gedaan en wij zijn dankbaar voor al uw steun. Moge de HERE uw gaven zegenen, opdat vele hulpeloze kinderen samen met ons de

HERE zullen loven voor Zijn goedertierenheid.

Looft den HERE, alle gij volken,
prijst Hem, alle gij natiën,
want zijn goedertierenheid is
machtig over ons. Ps. 117.

Stichting Redt Een Kind

Secr.: Burg. van Tienenweg 37,
Diemen. Tel. 020-359944.

Postgiro: 1599333 t.n.v. Stichting
Redt Een Kind te Zwolle.

Kledingadres: H. Disselhof, Hortensiastraat 79, Zwolle Tel. 05200-13884

AANKONDIGING

Van de Stichting Redt een Kind ontvingen wij het jaarverslag over 1973. Hoewel wij zelden een jaarverslag aankondigen lijkt het ons niet overbodig voor dit jaarverslag bijzondere aandacht te vragen. et licht u nog eens in over het kindertehuis in Oeganda, over de moeilijkheden in dit land en over het te openen kindertehuis in Kenia.

Het jaarverslag is te bestellen bij het sekretariaat van de stichting: Burg. v. Tienenweg 7, Diemen. (Postgiro: 1599333 t.n.v. Stichting Redt Een Kind te Zwolle.)

C. VEENHOF - KAMPEN

Persschouw

■ „De mens is hardleers”

In het „Centraal Weekblad” van 15 juni publiceerde ds Overduin onder bovenstaande titel een artikel dat in de huidige geestelijke, kerkelijke, maatschappelijke en politieke situatie de overweging dubbel en dwars waard is. Ik neem het daarom hier in extenso over:

Ergens las ik een citaat van Hegel: „de geschiedenis leert ons dat de mens niets leert van de geschiedenis”. Oude fouten worden eindeloos herhaald in nieuwe gestalten en onder nieuwe namen. Oude dwalingen worden in een modieuze pakje als splinternieuwe en originele waarheden verkocht. Wat zouden enkelingen en volken zich veel ellende kun-

nen besparen, wanneer zij lering uit de geschiedenis hadden getrokken.

Ouders zijn ook menigmaal door schade en schande wijs moeten worden. Hadden ze nu een beetje meer (dat hoeft heus niet in alles en nog minder blindelings) naar hun ouders geluisterd, dan zouden zij langs een kortere en minder verdrietige weg wijzer zijn geworden.

En nu willen ze op hun beurt hun kinderen bewaren voor soortgelijke narigheden, maar ja, hun kinderen zijn al precies eender en in onze tijd nog een beetje meer hardleers, omdat traditie en gezag al vanzelfsprekend vieze woorden zijn.

Gelukkelijk niet bij allen. Men wil uit eigen ervaring en door eigen experimenteren met het leven tot bepaalde levenswijsheid en levensstijl komen.

Je mag de mens — zoals het heet — niet het recht van dwalen en fouten-maken ontnemen.

Nu ja, daar zit wel wat in, voorzoveel dit een protest behelst tegen een onmondig-houden van jonge mensen. Maar men kan dit zo overdrijven, dat men in zelfgenoegzaamheid en zelfoverschatting geen gebruik wenst te maken van de ervaring en wijsheid van ouders, en dat men van de geschiedenis niets wil leren.

Men hoort wel eens domme kreten (bij gebrek aan zakelijke argumenten) van „we leven nu in een andere tijd”, alsof dit geen waarheid als een koe is, en „we moeten niet achteruit zien maar naar de toekomst”, alsof het één het andere uitsluit.

Churchill zei: „wie ver in de toekomst wil zien, moet ver in het verleden kunnen kijken”. Het is dus een verdrietige waarheid, die in vele opzichten opgaat: „de geschiedenis leert ons dat de mens niets leert van de geschiedenis”.

Degeneratie of evolutie

Telkens horen we, dat wij in een geweldige crisis, een ingrijpende overgangstijd leven. Op allerlei gebied. Velen zeggen dat dit niet tegen te houden is. Wie zich verzet levert zielige en nutteloze achterhoedegevechten. Een nieuwe cultuur, een nieuwe maatschappij, een nieuwe wereldorde, een nieuwe moraal breken zich baan. Dat ligt in de lijn der ontwikkeling. Hier langs revolutionaire weg met noodzakelijk geweld en enorme schokken, en daar op de wat rustiger weg van evolutie. Nu zal geen zinnig mens de loop der geschiedenis zonder meer willen afdammen noch het bestaande als een foto voor alle tijden willen vastleggen. Al zou men het willen, het kan niet. Maar noch het verleden noch het heden en noch de toekomst is ideaal, omdat de geschiedenis gemaakt wordt door zondige mensen.

Een christen, die nooit de feiten van het verleden of de feitelijke situatie in het heden tot normen mag verklaren, kan ook niet zonder meer — om vooral niet achterlijk te schijnen — de ontwikkeling naar de toekomst automatisch als norm aanvaarden.

We moeten vooruit, maar in welke richting? Is het de richting van het Koninkrijk Gods, waarin God en mens tot hun recht komen? De beoordeling van het verleden, het heden en de toekomst is niet zo eenvoudig zwart-wit te geven, omdat in en door het handelen van de mensen zowel de satan als God bezig zijn.

Er is evolutie en degeneratie, ontwikkeling ten goede en ontwikkeling ten kwade. De Bijbel laat het ons telkens zien en de praktijk van het leven bevestigt het. Het Koninkrijk Gods is als een zuurdesem, dat het deeg van het hele leven in alle aspecten moet 'doorzuren'. Maar tegelijk spreekt Gods Woord van de grote afval, de ontaarding en de wetteloosheid. Daarom kan een christen niet achter alles 'aanholen' noch het bestaande krampachtig vasthouden.

Het komt er op aan, dat we weten wat we niet en wat we wel moeten

vasthouden en waar we niet en waar we wel achter aan moeten lopen.

De les der geschiedenis

Het is makkelijker de verkeerde en gevaarlijke achtergronden in bepaalde bewegingen in het verleden dan in het heden te onderkennen.

Toen ik in 1930 — dus drie jaren voor de machtsovername door Adolf Hitler — als jong predikant in Drente en later daarbuiten avonden er op uittrok om debatavonden te houden, was één van de actuele onderwerpen: christendom en nationaal-socialisme. Toen waren er ook kerkmensen die heus meenden, dat het nationaal-socialisme gefundeerd was op 'het christendom'. Onder deze valse vlag presenteerde zich ook de N.S.B.

Men kan een hele serie oorzaken opnoemen, waardoor zowel de opkomst en het succes van Hitler, Mussolini en Mussert te verklaren zijn. Onder die oorzaken waren vele misstanden: werkloosheid, armoede, inflatie, gebrek aan veiligheid, orde en gezag, straatterrorisme enz.

Geen wonder dat ook vele christenen zich lieten meenemen met de idealen van een nieuwe tijd.

Wie niet meedeelde, verstond zijn tijd niet en begreep niet dat de oude stand van zaken voorgoed had afgedaan. Als men maar geen enkel actief of passief verzet pleegde, dan werd men geduld als behorend tot het 'uitstervend geslacht'.

Bij elke revolutie is er uiteraard sprake van ernstige misstanden. En wee degenen, die uit overwegingen van eigen belang die misstanden in stand hielden of die vergoelijkten. Laten wij ons nu alleen maar beperken tot de voorgeschiedenis van de franse, de russische, de fascistische en de nationaal-socialistische revolutie.

Verschrikkelijke en mensonterende toestanden. Maar wil dat nu zeggen, dat de nieuwe orde zoveel beter was? In sommige opzichten wel maar in meerdere opzichten heel wat erger.

De les der geschiedenis, die wij moeten leren is toch zeker, dat wij als christenen niet alle bewegingen en acties tegen werkelijke of vermeende misstanden kritiekloos mogen volgen.

Velen, die indertijd dansten om de vrijheidsbroom (vrijheid, gelijkheid en broederschap) doorzagen de achtergronden niet. Zij haalden ondanks het feit dat ze zich patriotten (vaderlandslievenden) noemden, de fransen met gejuich binnen en werden in feite landverraders.

Nu ons land en volk hebben het moeten bezuren. En toch waren onder die patriotten eerlijke idealisten. Maar vanwege gebrek aan inzicht in de achtergronden waren zij tegelijkertijd gevaarlijke, onnozele halzen.

Hetzelfde gebeurde in de jaren rondom de laatste wereldoorlog. Alle N.S.B.-ers waren geen schurken, hoewel de meesten wel. Zij noemden zich ook bij uitstek strijders voor 'volk en vaderland', voor sociale gerechtigheid en de christelijke grondslagen van staat en maatschappij, voor een sterk en zelfstandig nationaal bestaan onder de Oranjes.

Maar toen de Duitsers binnenvielen kwam de aap uit de mouw. Met vlaggetjes en applaus werd de vijand begroet. Om hun nationaal-socialistische opvattingen op te leggen aan de meerderheid van ons land ontpopten deze 'patriotten' zich in feite als landverraders.

Velen trokken zich teleurgesteld terug. Dat hadden ze in hun protest tegen de misstanden niet bedoeld. Deze idealisten waren door gebrek aan inzicht in de achtergronden en doelstellingen tegelijk gevaarlijke en onnozele halzen. Ze hadden aanvankelijk meegewerkt aan iets verschrikkelijks dat ze nooit bedoeld of zelfs vermoed hadden.

En nu vandaag

Natuurlijk leven we niet in een volmaakte maatschappij, maar het is waanzin zulk een gehuil aan te heffen

alsof wij leefden in Spanje, Griekenland, Rusland, India, Zuid-Amerika of waar ook. Wanneer elk woord van dankbaarheid over onze maatschappij verraad betekent en alleen felle kritiek gehoord mag worden, dan hebben de maatschappij-critici alle gevoel voor verhoudingen verloren. Goed, er valt nog veel te verbeteren. Maar dat wij in een gevaarlijke situatie verkeren, die veel overeenkomst vertoont met de perioden vlak voor de franse-, russische- en nationaal socialistische revolutie, dat staat voor mij vast. Volgens een bepaalde strategie, waarin het conflict-model verheerlijkt en het harmonie-model verworpen wordt, zien wij een ernstige ondermijning van zedelijke waarden in ons volksleven.

U moet de achtergronden zien. Het gaat bij de bewuste maatschappij-critici niet om directe verbeteringen maar om verslechteringen om in die weg het doel te bereiken. En ook nu lopen vele idealisten die de achtergronden niet doorzien, als onnozele halzen mee, totdat...

Minister Vredeling komt er ook wel achter, wat de eigenlijke strategie van de V.V.D.M. is, zodat hij moest uitroepen 'ik ben wel goed maar niet gek'.

En het drama 'Nieuw Dennendal' is veel meer en veel ernstiger dan een conflict over nieuwe behandelingsmethoden voor de pupillen. Daarover is met wederzijdse goedwilligheid en openheid te praten. Maar de niet bepaald conservatieve bemiddelingscommissie Langemeijer is er ook wel achter gekomen, dat men hier botst tegen zeer gevaarlijke dictatoriale achtergronden onder de vlag van consequente democratisering.

En het studenten-verzet heeft een veel ernstiger achtergrond dan de duizend gulden collegegeld. De aap kwam wel uit de mouw, toen op de vergadering van de Nijmeegse studenten de strijd uitgebreid moest worden naar de arbeiders om de gevestigde orde om te gooien. De rode vlaggen werden al ontrold. En de spreekkoren herhaalden heftig 'geen politie in de universiteit'. Geen gezag, want wij alleen zijn het gezag. U zult het zien gebeuren, dat de bewuste leiders in het studenten-verzet en in de V.V.D.M. met rode vlaggetjes de Russen zullen binnenhalen. En de idealisten zullen schrikken, want dat hebben ze niet bedoeld.

Daarom moeten wij nodig ophouden als suffkousen te leven, die de les der geschiedenis nog niet geleerd hebben.

Men moet ophouden om meer kritiek te oefenen op de politie, wanneer zij het geweld en de misdaad wil keren, dan op de misdadigers zelf.

Men moet ophouden geen principieel en praktisch verschil te zien tussen geweld en misdadigers en ordeverstoorders en het geweld, dat de politie na veel geduld gebruikt om de misdaad te beteugelen.

Men moet ophouden direct in de kamer met interpellaties te komen over het optreden van de politie, die zich toch al zoveel moet laten welgevallen en zoveel risico's moet nemen.

Men moet ophouden direct met kritiek klaar te staan, wanneer de politie met honden de orde wil handhaven of misdadigers op het spoor te komen, alsof deze honden bloedhonden zijn, die direct de mensen verscheuren. Dan treur ik meer over die politieagenten die neergeknald worden.

Wie uit zwakheid en angst straatterrorisme toelaat, baant de weg naar rechtse of linkse dictatuur. Men moet ophouden direct in de kamer opheldering te vragen over de uitspraak van minister de Gaay Fortman, dat geweld helaas met geweld gekeerd moet worden, alsof een zachtmoedig man als deze minister in de wieg gelegd is om hoofd van de geheime politie te worden.

En wanneer „De Nijenburgh” in Baarn (ds Overduin bedoelt zonder

twijfel **De Jelburg** waarover ik in vorige nummers van Opbouw schreef - C.V.) zo nodig haar lokaliteit moet afstaan voor propaganda voor de communistische partij, dan staat dit gelijk met het gastvrijheid verlenen aan de N.S.B. in de dertiger jaren. Over dat laatste in het verleden gaat vandaag nog terecht een gehuil op. Kan dit niet over hetgeen in het heden gebeurt?

Wijze woorden

van Hellmuth Schmidt

In een artikel van Jaap den Boef in Trouw/Kwartet las ik wijze woorden van de nieuwe bondskanselier Hellmuth Schmidt. Deze man heeft ook kennis gemaakt in eigen socialistische partij met de gevaarlijke mentaliteit en het gevaarlijke streven van de linkse extremisten. Dezelfde ervaringen, die wij in Nederland opdoen. 'Hij is voor recht en orde, hetgeen niet in goede aarde zal vallen bij de jonge socialisten en de 'Jusos'.

'Het is niet genoeg het zgn. establishment (bestaande orde) aan te vallen en te provoceren, maar men moet ook weten en zeggen, wat men er positief tegenover kan stellen. Wij hebben geen zin aan show-discussies mee te doen, die alleen de eigen geldingsdrang van de organisatoren bevredigen kunnen. Wij willen ook niet luisteren naar degenen, die het gesprek misbruiken om te beledigen. En wij zullen niemand helpen, die nadrukkelijk het negeren van de staat op zijn programma heeft staan, want wij weten dat de grote meerderheid der jongeren een democratische instelling heeft. Zonder vertrouwen geen autoriteit. Zonder autoriteit kan men niet regeren. Wij moeten oppassen dat de persoonlijke autoriteit in onze dagen in Duitsland niet door het slijk wordt gehaald. Autoriteit mag niet tot boeman gemaakt worden. Wij zullen niet met ons laten spelen of het nu is door Trotskisten, die over de permanente revolutie zwetsen, door serieuze communisten en linkse secretariërs of door oude nazi's, de nieuwe warhoofden en de reactionairen'.

Ja, nu hoort u het ook eens van een ander, een socialist.

Deze gezonde taal gepaard met gezonde daden hebben ook wij nodig in alle sectoren van het leven. Denk om de les der geschiedenis. Of moeten we voor de zoveelste keer door schade en schande wijs worden?

Het verschijnsel dat ds Overduin in dit opstel signaleert is de openbaring van een gang van zaken die zich in de geschiedenis, speciaal in die van de kerk, ononderbroken heeft voorgedaan en altijd tot catastrofale gevolgen heeft geleid.

We kunnen die gang van zaken kort zó omschrijven: De kerk, de christenen, worden altijd geconfronteerd met allerlei theorieën, ideologieën, filosofieën, wereld- en mensbeschouwingen en religies. In iedere periode van de geschiedenis is er voorts steeds één daarvan die domineert, die „algemeen gangbaar” is, die beslag legt op de grote massa, die zo de heersende wordt. En dan ziet men steeds het tragische — en zondige! — verschijnsel, dat die óók in de kerk grote invloed gaat uitoefenen. We hebben dan daarin te maken met „de geest dezer eeuw” die in de gestalte waarin hij zich in die bepaalde fase van de mensheidsgeschiedenis op treedt in de kerk infiltreert. Deze infiltratie openbaart zich dan steeds in een synthese tussen die gestalte van de „geest dezer eeuw” en het christelijk geloof. En het resultaat daarvan is een hybride constructie die het leven des geloofs in de wortel aantast en de kerk verwoest. In het begin van de geschiedenis

der kerk b.v. was die „geest dezer eeuw” vooral de „gnostiek”, de ideologie waarin het geschapene, de „goede schepping” gedevalueerd werd en als het lagere, ja, als het demonische, werd beschouwd. Paulus en Johannes vechten in hun brieven reeds tegen dit kwaad. Prof. Berkhof schreef in zijn Kerkgeschiedenis dat de beïnvloeding door de gnostiek misschien wel de zwaarste verzoeking is geweest waarmee de kerk ooit te kampen heeft gehad.

Later kreeg het platonisme een enorme invloed in kerk en theologie. Zelfs een reus als Augustinus kon zich aan de fascinerende invloed daarvan niet onttrekken. Om van de mindere goden maar niet te spreken.

Onvoorstelbaar diep is daarna de aristotelische filosofie in het leven der kerk ingedrongen. Thomas van Aquino is wel de „christelijke Aristoteles” genoemd. Het resultaat van het abjecte huwelijk tussen aristotelische filosofie en christelijke theologie was o.a. de scholastiek die tot op vandaag zijn onvoorstelbaar verderfelijke invloed op het geloof en het leven der kerk uitoefent.

Ds Overduin wijst in zijn artikel op de fatale invloed van de fundamentele secularisering van West-Europa die zich o.a. in de franse revolutie openbaarde. Het is die secularisatie welke Groen van Prinsterer als de **Revolutie** typeerde, de principiële en radicale breuk met de goddelijke openbaring, met het Evangelie van Jezus Christus. Deze manifesteerde zich in het in wezen atheïstische liberalisme en later in het eveneens in wezen atheïstische marxistische socialisme. En, zoals ik zei, het tragische — en zondige! — in de kerk is dan dat altijd opnieuw gepoogd wordt een „gechristianiseerde” vorm van deze ideologieën te construeren om deze daarna nota bene als het christendom bij uitstek aan de man te brengen!

In het midden van de vorige eeuw was de overgrote meerderheid der christenen in ons land, — speciaal de z.g. „ethisch-irenenen” — op diepgaande wijze beïnvloed door het liberalisme. De dominerende figuur onder de ethischen, Chantepie de la Saussaye Sr schreef eens „Onder de zogenaamde regtzinnigen is er veel meer liberalisme dan men vermoedt en zij zelve weten; onder de zogenaamde liberalen we, er meer anti-liberalismus, dan erkend of beleden wordt.” Raker dan zo kan moeilijk aangeduid worden hoe diep de synthese tussen Revolutie en Evangelie in die tijd kerk en volk beheerste.

En nu leven we in een tijd waarin heel de westerse wereld allerlei hardnekkige pogingen onderzocht worden om het in wezen atheïstische en materialistisch communisme — met zijn dictatuur van het proletariaat —, dat na het liberalisme — de verabsolutering van het zichzelf tot norm stellende individu — het Europese cultuurleven binnendrong, in een noodlottige synthese met het Evangelie te combineren!

Het is voor de kerk van vandaag een zaak van leven of dood dat de ogen voor dit fatale streven opengaan!

Men bedenke dat elk van deze syntheses tussen werelds denken en leven en het Evangelie, nadat die de greep op de kerk had verloren, een enorme geestelijke verwoesting, een onherstelbare ontkerkelijkheid achterliet!

Zo was het na het ineensinken van het supranaturalisme uit het begin van de vorige eeuw.

Zo was het toen de Groninger School haar greep op de kerk verloor.

Zo was het toen het oude modernisme failliet sloeg.

En zo zal het ook weer zijn als de ideologie van „het politieke Evangelie” — die onmogelijke vermenging van Marxisme en Evangelie — haar kracht verliest en vervangen wordt door een nieuwe — als vóór dien niet de Grote Dag komt.

Studenten-leven

A.s. theologische studenten

Zij, die in september a.s. met hun theologische studie of vooropleiding daartoe hopen te beginnen, worden verzocht hun naam, adres en de inrichting, waar zij met hun studie hopen te beginnen, even door te geven aan: K. Muller, Adm. v. Gentstraat 65bis, Utrecht, tel. 030-718195. Dit met het oog op de Theologische Studie Begeleiding vanwege onze kerken onder leiding van de predikanten H. de Jong en H. Smit.

Amsterdam

Zoals ieder jaar organiseert de Vereniging van Gereformeerde Studenten te Amsterdam ook dit jaar weer een kennismakingstijd voor eerstejaarsstudenten. De V.G.S.A. is een protestants-christelijke studentenvereniging, die graag die studenten opneemt die vanuit het Evangelie willen leven en geloven dat Jezus Christus hun persoonlijke Verlosser is. De V.G.S.A. is een vrij kleine vereniging van ongeveer 80 leden waardoor er een sterke onderlinge band bestaat. De vereniging biedt haar leden vorming en gezelligheid. Ze organiseert vergaderingen met sprekers, terwijl in de 3 dispuuten die de V.G.S.A. telt de leden zelf een onderwerp voorbereiden. Gezelligheid viert hoogtij op de wekelijkse sociëteitsavond en op de weekenden die gehouden worden alsmede op de door de dispuuten georganiseerde etentjes en avonden. De kennismakingstijd begint op maandag 2 september. (Aankomende) studenten kunnen zich dan inschrijven. Wie meer informatie wil, kan bellen naar Klaas Krijgheld, Uilenstede 413, tel. 020-456169, of schrijven naar postbus 7077 te Amsterdam.

Wat ga je doen als je in Delft gaat studeren?

Je gaat hier wonen, werken; kortom leven. Je kunt dat niet alleen doen. Je hebt vriendschap en aanspraak nodig.

Word daarom lid van een studentenvereniging; een vereniging, die met Gods Woord bezig is.

De Civitas Studiosorum Reformatorum is een kleine christelijke studentenvereniging, waarvan de leden bezig zijn met de dingen die de Bijbel hen voorhoudt. Dat is een goede, spannende zaak en we trachten daaraan vorm te geven door bijbelkringen, bijbelinstructies, werkgroepen en dergelijke. Verder hebben we regelmatig gezellige samenkomsten, zoals de gezamenlijke maaltijden, het sportuurtje, en diverse culturele avonden.

Ga je in Delft studeren, kom dan in de kennismakingstijd langs of schrijf een kaartje naar onderstaand adres. Kom langs en geef je op als lid. C.S.R., Oude Delft 251, Delft, tel. 015-135681.

Een nieuwe afdeling Utrecht van de S.S.R.

Sinds kort bestaat er in Utrecht een

nieuwe afdeling Utrecht van de S.S.R. De oprichters van deze studentengezelligheidsvereniging, de Societas Studiosorum Reformatorum Nieuwe afdeling Utrecht (S.S.R.-N.U.), hadden reeds gedurende lange tijd geconstateerd dat er in Utrecht een vacuüm is ontstaan, dat mogelijk door S.S.R.-N.U.) opgevuld kan worden.

S.S.R.-N.U. is een vereniging die God's Woord als richtsnoer voor het leven aanvaardt en dit in haar activiteiten en sociëteitsleven tot uitdrukking wil brengen. Duidelijk moet zijn dat wij, de leden van S.S.R.-N.U., in de eerste plaats tot het oprichten van deze vereniging hebben besloten om christenstudenten in Utrecht steun te bieden in hun geloof (d.m.v. bijbel- en studieringen en sociëteitsleven) en hen tevens de gelegenheid te geven dit binnen en buiten de vereniging uit te dragen.

In die zin wil S.S.R.-N.U. een, langzamerhand ontstaan, vacuüm opvullen.

Aankomende studenten bij Universiteit en H.B.O. willen wij graag in de gelegenheid stellen om, middels een zes dagen durende introductietijd, nader kennis te maken met karakter en doelstellingen van onze vereniging.

Voor inlichtingen kunt u terecht bij: Eppe Beimers, IBBlaan 137-k1387, Utrecht, tel. 030-512813 of Herman van Riessen, Weerdsingel O.Z. 30, Utrecht, tel. 030-716875.

Onze sociëteit is gevestigd in de werfkelder onder Oude Gracht 39.

Na enig overleg heeft zich tevens een comité van aanbeveling gevormd, dat bestaat uit de volgende personen: Mr J. Donner, dr J. Voerman, dr H. Vos, mr W. M. Westerhuis, dr J. Dengerink, drs H. A. van Riessen, drs C. P. van Strien, ds D. Couvée sr., prof. dr K. J. Popma.

Ga je studeren?

Wanneer je je dit jaar voor het eerst laat inschrijven aan een van onze universiteiten of hogescholen zal dit op vele punten een grote verandering voor je betekenen. Je komt in een omgeving waarin, als je de christelijke opvoeding die je genoten hebt, niet wilt verloochenen, veel kritiek op jou en je levenshouding zal worden uitgeoefend. En dan is het erg prettig als je deze problemen kunt bespreken met medestudenten bij wie deze problemen ook leven.

Daarom willen we je attent maken op de Civitas Studiosorum in Fundamento Reformato (C.S.F.R.) wat niet anders betekent dan Studentenvereniging op Gereformeerde Grondslag. De C.S.F.R. heeft als grondslag de Heilige Schrift en aanvaardt als daarop gegrond de Drie Formulieren van Enigheid Door een lidmaatschap van de C.S.F.R. kun je dus de band met het „thuisfront” bewaren. Bovendien krijg je door contact met studenten van andere studierichtingen te zien dat er ook nog problemen buiten jouw vakgebied liggen.

Onze vereniging heeft ongeveer 300 leden, die afkomstig zijn uit de rechtervleugel van de Gereformeerde Gezindte. Behoor je hierbij of wil je hierbij gaan behoren, neem dan contact met ons op.

Als C.S.F.R.-lid bezoek je een bijbelkring waar een gedeelte uit Gods Woord wordt besproken. Verder kun je kiezen uit kringen als b.v. Institutiekring, Nadere Reformatiekring, Medische Ethiekring, een kring die de verhouding natuurwetenschap en geloof bestudeert enz. Ook worden er lezingen van allerlei aard gehouden door leden en gastsprekers van buiten de C.S.F.R.

Onze Civitas is een studievereniging waar binnen persoonlijke contacten en gezelligheid erg belangrijk zijn. Om dus in één zin ons streven samen te vatten: Als Civitas hopen we de gereformeerde beginselen te bestuderen en te bewaren.

Wil je meer weten over de C.S.F.R., vraag dan het eerstejaarsnummer van ons blad „De Civitate” aan en neem contact op met een van de onderstaande personen:

Voor **Amsterdam**: Erica Jobse, Uilenstede 19 k 13, Amstelveen, 020-433203.

Voor **Delft**: Piet Westeneng, Hof v. Delftlaan 30, Delft, 015-122817.

Voor **Enschede**: Jan Scherpenzeel, Witbreuksweg 377-301, Enschede, 05420-93659.

Voor **Groningen**: Erwin Smelt, Duindoornstraat 89 k 721, Groningen, 050-773507.

Voor **Leiden**: Marjan van Kooten, Rotterdamseweg 127, Delft, 015-123013.

Voor **Rotterdam**: Jan Freeke, Nigtevechtsestr. 9, Den Haag, 070-334629.

Voor **Utrecht**: Koos van Ganswijk, Wevelaan 61, Utrecht; Han Vogel, Kanaalweg 27, Utrecht.

Voor **Wageningen**: Jacora de Wit, Berkenlaan 46, Bennekom.

Voor overige plaatsen ondergetekende: Leendert Terlouw, Waalstr. 83, Utrecht, 030-884599 (landelijk propagandakommissaris).

CONFERENTIE INTERNATIONAAL REFORMATORISCH VERBOND

Van 5 tot 10 augustus a.s. hoopt het IRV (internationaal bekend als IARFA: Internationaal Association for Reformed Faith and Action) zijn tweejaarlijkse conferentie te houden op „Woudschoten” te Zeist.

Algemeen thema: Christus, onze Vrede.

Bijbelstudies, lezingen en discussies zullen zich concentreren op de dienst der verzoening: het fundament daarvoor gelegd door Jezus Christus in dood en opstanding en de doorwerking ervan in het leven in deze wereld.

Elke dag begint met een Bijbelstudie door de Zwitserse predikant Gerhard Blocher over Colossenzen 1:15-23, gevolgd door bespreking in groepen.

5 aug.: opening van de conferentie. Sprekers Rev. F. McDonald, Cumberland, voormalig zendeling in Peru, en dr P. Ch. Marcel, dir. Frans Bijbelgenootschap.

6 aug.: in twee lezingen wordt het thema door prof. H. N. Ridderbos, Kampen, Bijbels uitgediept.

7 aug.: mr George Goyder, industrieel te Londen, over verzoening in de arbeidsverhoudingen.

8 aug.: mr George Goyder over verzoening tussen de volken — arm en rijk.

9 aug.: dr Pierre Ch. Marcel over verzoening in het gezin en tussen de generaties.

Alle lezingen worden gevolgd door groeps- en plenaire discussies.

Kosten: f 175,— per persoon, voor studenten f 125,—.

Programma's verkrijgbaar bij mr Ph. Brouwer, N. v. d. Steenstraat 51, Mijdrecht.

De IARFA is een niet-kerkelijk gebonden organisatie van reformatische christenen, die werd opgericht te Montpellier in 1953 op initiatief van o.m. dr P. Ch. Marcel (Fr.), dr Philip E. Hughes (Eng.) en dr J. D. Dengerink (Ned.). Daarna vonden conferenties plaats te Detmold ('55), Straatsburg ('58), Cambridge ('61), Zeist ('64), Nottingham ('68), Mittersill in Oostenrijk ('70), Parijs ('72).

Het IRV heeft in de loop van de jaren belangrijke steun verleend voor de uitgave en verspreiding van reformatische literatuur in o.m. Frankrijk, Spanje, Portugal, Oost-Duitsland, Hongarije, Korea, Japan, Brazilië.

Het geeft zelf een driemaandijks orgaan, het International Reformed Bulletin, uit, dat in het bijzonder de verdieping en verbreiding van het reformatisch denken als doel heeft. Redacteur is dr P. G. Schrottenboer te Grand Rapids (U.S.A.).

THEMANUMMER

DR J. G. WOELDERINK

Het zojuist verschenen themanummer van „De Cicitate”, dat gewijdt is aan het leven en werk van dr J. G. Woeldering is geheel uitverkocht. Voor dit speciale nummer was, in overleg tussen de redactie en boekhandel Ton Bolland, een extra grote oplage gemaakt. Nu na enkele weken er slechts nog maar enkele recenties/aankondigingen verschenen zijn is de gehele oplage uitverkocht. Er is besloten om weer een nieuwe oplage te maken, die binnen enkele weken zal verschijnen. Zij die reeds een exemplaar bestelden door overmaking van f 5,90 t.g.v. Boekhandel Ton Bolland, Amsterdam (giro nr. 177182) en het nog niet ontvangen hebben, zullen het exemplaar direct na verschijning per post ontvangen.

nen. Wel vreest men, dat alleen al het afbreken en weer opbouwen van een dergelijk orgel een flink bedrag zal vergen.

Nieuws uit breder kring

Maassluit (Gereformeerde kerk „binnen verband”) — Zoals bekend is de kerk te Maassluit door de klassis Schiedam buiten het kerkverband gezet. De kerkeraad van Maassluit heeft kort geleden vergaderd met drie predikanten, die hij had uitgenodigd om hem te adviseren. Hij heeft een antwoord opgesteld en dat gezonden aan de kerken in de klassis Schiedam. Daarbij heeft hij meegegeeld, dat hij het op prijs zou stellen wanneer er vanuit deze kerken een initiatief zou worden genomen om een speciale klassis-vergadering bijeen te roepen, die het antwoord van Maassluit zou moeten behandelen.

Groep studenten wil verandering van koers — „Op de Theologische Hogeschool van de Geref. Kerken in Kampen (Oudestraat) wordt de laatste tijd geregeld deining veroorzaakt door een groep studenten, die het niet eens is met het beleid, dat door de leiding van de hogeschool wordt gevoerd. Deze studenten, die in een aparte bond (de Kamper Studentenbond) zijn georganiseerd, willen „hervorming van de theologie en het theologie-onderwijs op basis van een marxistisch-leninistische maatschappij-visie.” Deze studenten bezigen, naar de mening van vele anderen, die in Kampen studeren, opruiende taal, gedragen zich op colleges en in discussies meermalen op een wijze, die door anderen als agressief wordt ervaren, kortom, ontplooi en activiteiten, die in steeds sterkere mate met verontrusting worden beschouwd. In kringen van curatoren, hoogleraren en docenten aan de Kamper hogeschool ziet men met zorg de ontwikkeling aan.” Aldus het: „Fries Dagblad” van vrijdag 31 mei 1974.

Voor de Waldenzen

Na de laatste verantwoording werden onderstaande giften ontvangen: NN te S. 10,—; HJV te S. 2 x 15,—, 1 x 10,— en 1 x 5,—; JMP V-B te S. 2,50; JL te K. 7 x 5,—; RBS te G. 3 x 10,—; LB te S. 1 x 10,—; JCS te R. 2x 5,—; CvA te V. 25,—; JCH te R. 100,—; WvdL te Sp. 50,—; Zendingavond te S. 73,75. Totaal f 391,25. Vermeerderd met vorig saldo ad f 177,31 wordt dit f 568,56.

Ongetwijfeld voldoende om weer een aantal Lires te doen overmaken. Gezien echter de chaotische toestanden bij de Italiaanse P.T.T. wordt nog even hiermede gewacht. Hartelijk dank voor uw giften.

A. de Blois,
Graaf Florisstraat 44
giro 534103

Schiedam, juli 1974

Kerknieuws

Aangenomen naar Rotterdam-Overschie (nadere beslissing): ds G. van de Brink te Zwolle.

Kontakt met de Christelijk Gereformeerden:

Aalsmeer — Betreffende de samspreking met de Chr. Geref. Kerk, gehouden 11 juni jl., zal de kerkeraad de volgende konklusies de Chr. Geref. Kerk toesturen ter overweging voor zo mogelijk verder kontakt:

- te komen tot kanselruil;
- uitbreiding van het kontakt tot de gemeentes in een eventueel gezamenlijke gemeentevergadering.

Arnhem — De kerkeraad zond aan de Chr. geref.kerkeraad ter plaatse een schrijven, inhoudende het verzoek tot vernieuwing van het kontakt. Het gaat de kerkeraad, aldus het schrijven, niet in de eerste plaats om een mogelijke organisatorische eenheid, maar om inzicht te krijgen in elkaars situatie en om elkaar met raad en daad bij te staan in de ambtsdienst, die in deze tijd steeds zwaarder wordt. Tevens kunnen dan eventueel gelovigen elders geholpen worden, die door ontwikkelingen in en buiten de kerk in ernstige moeilijkheden verkeren.

Haarlem — In verband met de labiele toestand van het orgel werd ter kerkeraadsvergadering gewezen op het orgel van de R.K. kerk aan het Spaarne. Zeer waarschijnlijk zal deze kerk worden afgebroken. Besloten werd hierover nadere informatie in te win-

Plotseling heeft de HERE op 1 juli j.l. uit onze familiekring weggenomen onze lieve schoonzoon en zwager

HANS BERG

gehuwd met Marry H. Meester, wonende in Appingedam, waar hij op 5 juli is begraven.

Jes. 55 : 8-9

Amsterdam: J. Meester
C. Meester-Tibbertsma
Wyckof, N.J. U.S.A.: H. Schat
Dienke Schat-Meester
Badhoevedorp: R. Vrijmoeth
Tini C. Vrijmoeth-Meester
Beusichem: D. Versluis
Cath. Versluis-Meester
Detroit, Mich. U.S.A.: K. B. Woodson
Alida G. Woodson-Meester
Dokkum: J. Bouwsma
Gonda H. Bouwsma-Meester
Enschede: N. J. G. Nijland
Heleen F. Nijland-Meester
Amsterdam: Steven R. Meester
Ans Meester-van der Weijden
Amsterdam: Jan W. Meester

Amsterdam, Joh. Verhulststraat 83-II

De Heere heeft tot Zich genomen, onze lieve moeder en grootmoeder

JOHANNE CORNELIA GEERTRUIDA HUPKES

sedert 19 oktober 1973 weduwe van H. Willigenburg

op de leeftijd van 86 jaar.

Psalms 16 : 6

Gij maakt eerlang mij 't levenspad bekend,
waarvan in druk 't vooruitzicht mij verheugde
Uw aangezicht, in gunst tot mij gewend,
schenkt mij in 't hart verzadiging van vreugde
De lieflijkheeden van 't zalig hemelleven
zal eeuwiglijk zijn rechterhand mij geven.

Kampen: W. Willigenburg
Rotterdam: D. Willigenburg
B. Willigenburg
Kampen: A. Willigenburg
Heerenveen: H. J. Willigenburg
H. Willigenburg-van Esch
Spakenburg: J. C. G. H. van Enk-Willigenburg
F. van Enk
en kleinkinderen

Velp, 21 juli 1974

„De Beukenhof”

Corr.adres: W. Willigenburg, Boelestraat 34, Kampen.

De teraardebestelling heeft donderdag 25 juli j.l. plaatsgevonden op de Bijzondere Begraafplaats te Ellecom.

Gevraagd:

Per 1 augustus

EEN ONGEMEUBILEERDE KAMER

met kookgelegenheid

in de omgeving van het Bar-timéus” te Zeist.

Brieven richten aan Mej. T. Mudde, Anske Lammingastraat 33 hs, Amsterdam-1018. Tel. 020-154116; van 28-6—3-8 tel. 08385-12648.

Plaats uw

familieberichten

in dit blad

Voor al uw

handels- en familie drukwerk - boeken en folders

is uw adres

DRUKKERIJ „STEENBERGEN”

Slotlaan 220 - Zeist

Redactieleden

Ds G. Janssen
Drs H. de Jong
D. W. L. Milo
Ds H. Smit
Drs H. E. S. Woldring

Adres van de Redactie

Postbus 7176
te Amsterdam.

Advertenties en druk

Drukkerij
„Steenbergen”,
Slotlaan 220, Zeist.
Tel. 0 3404 - 12452

Abonnementsprijs:

f 22,50 per jaar
f 11,75 per halfjaar
f 6,15 per kwartaal
Buitenland: Europa
en zeepost f 30,—;
Luchtpost f 50,—

Geref. Persvereniging „Opbouw”

Abonnementenadministratie
Pasteursingel 29b,
Rotterdam-7
Tel. 010-153703
Giro 40 49 45

Advertenties inzenden tot dinsdagmorgen 10.00 uur.